

Speech van de heer Gerrit Zalm.

Laat ik beginnen om dank te zeggen voor het vertrouwen wat u allen in mij stelt en het feit dat de zaal bomvol is is ook een steun in de rug. Het is een eer om lijsttrekker te worden van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie. Er zijn heel veel inspirerende voorgangers en ze hebben allemaal aan de partij ook een eigen gezicht gegeven.

Liberalisme is optimisme, wij geloven dat mensen veel kunnen, als je mensen vrijheid geeft dan kun je ze ook aanspreken op hun eigen verantwoordelijkheid, wij geloven niet in een betuttelende overheid die wel weet wat goed voor ons is en regel op regel stapelt om vervolgens daarin verstrikt te raken bij de uitvoering.

We geloven ook niet in groepsdwang of organisaties die alles beter weten dan individuen, we willen keuzevrijheid voor zelfstandige mensen.

Als liberalen hebben we ook een duidelijke positie in het debat over waarden en normen, we hebben een liberale grondwet waarin de essentie van de Nederlandse waarden en normen zijn vastgelegd.

Het gaat er om vrijheden als de vrijheid in godsdienst en de vrijheid van meningsuiting maar ook om de gelijkwaardigheid van man en vrouw en het niet discrimineren op grond van ras of seksuele voorkeur.

Wij zullen deze waarden moeten verdedigen en uitdragen ook naar degene die van buiten Nederland hier zijn komen wonen, cultuurrelativisme is hier niet op zijn plaats. Wie hier wil en mag wonen zal niet alleen Nederlands moeten leren maar ook de kernwaarden van de Nederlandse samenleving dienen te aanvaarden en na te leven. De integratie van allochtonen zal een van de grote opgaven van de toekomst zijn.

Dat vereist in de eerste plaats een streng toelatingsbeleid om het probleem hanteerbaar te maken maar daarnaast zal veel meer aandacht nodig zijn om die kernwaarden van de Nederlandse samenleving ook tot die van de nieuwkomers te maken.

De emancipatie van allochtone vrouwen is daarbij een bijzondere opgave en daarom ben ik verheugd dat een bijzonder moedige intelligente allochtone jonge vrouw, die over dit onderwerp heldere liberale opvattingen heeft, tot onze partij is toegetreden.

U klapt iets te vroeg, ik had nog willen zeggen Ayaan Hirsi Ali ik heet je hartelijk welkom, je hoort bij ons.

De discussie over waarden en normen houdt niet op bij de wetten en de wetshandhaving, beter dan wie dan ook weten liberalen dat niet alles van wettelijke regels mag worden verwacht. Ook buiten de wet zullen mensen

moeten worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid om fatsoenlijk en respectvol met elkaar om te gaan, geen vrijheid zonder beschaving. Er is ook geen vrijheid zonder veiligheid, wie zich onveilig voelt is niet echt vrij, veiligheid is wat mij betreft een topprioriteit we zullen in de komende jaren echt vooruitgang moeten boeken. Zoals we de begroting op orde hebben gekregen door meetbare doelen te stellen zo zullen we dat ook moeten doen bij de bestrijding van criminaliteit daarvoor zal extra geld moeten worden vrijgemaakt maar er zal ook efficiënter en flexibeler moeten worden gewerkt en geminderd worden op de bureaucratie. We zullen ook meer waardering moeten hebben voor burgers die lijf en goed verdedigen of andere te hulp schieten die worden bedreigd, aansprekende dingen zijn hierover gezegd door prins Bernard en Johan Remkes.

Om misverstanden te vermijden we moeten niet toe naar een systeem waar burgers voor eigen rechten gaan spelen maar de verhoudingen zijn wel zoek als een winkelier die een overvaller in de boeien slaat wordt vervolgd wegens wederrechtelijke vrijheidsberoving, of als een burger die in een tram tegen vandalen optreedt wordt vervolgd wegens openlijke geweldpleging. Het Openbaar Ministerie zou er beter aan doen zich minder te richten op dit soort gevallen maar zich bezig te houden met het vervolgen van diefstallen en berovingen.

We zullen bij het onderwerp veiligheid soms ook tot onorthodoxe creatieve oplossingen moeten komen en daarin past ons voorstel om de cocaïnelijn Curaçao Schiphol lam te leggen. In plaats van het justitiële apparaat in Nederland over te belasten door de stroom cocaïnesmokkelaars dient dit bij de bron te worden aangepakt en effectieve controle bij het instappen op Curaçao door Nederlandse douane en marechaussee en als ultieme sanctie het intrekken van landingsrechten op lijnen waar regelmatig drugssmokkel wordt geconstateerd, het moet een keer ophouden en wel nu.

Er is ook geen vrijheid zonder welvaart, ik herinner me nog levendig hoe Nederland er voor stond begin jaren '80. De economie was gehavend, de koopkracht daalde, de jeugd had geen perspectief op werk, de werkloosheid was enorm en de overheidsfinanciën waren volledig uit het lood geslagen. Het was in die tijd dat ik me geloof in de zachte oplossingen van de PvdA definitief kwijtraakte en de VVD voor mij in beeld kwam, de les van toen is dat tijdig ingrijpen en financieel economische degelijkheid essentiële voorwaarden zijn voor een duurzame economische ontwikkeling, het heeft twintig jaar geduurd voordat we de boel weer op orde hadden. De financieel economische

degelijkheid is een onbetwist A-merk van de VVD. Bij de vorige verkiezingen was er niet veel waardering van de kiezer voor onze financieel economische degelijkheid want die leek te gaan over een probleem uit het verleden wat nu inmiddels toch wel was opgelost, zo dacht men. Ik denk dat de mensen nu beter door hebben dat de huidige welvaart niet onbedreigd is, we zullen ervoor moeten vechten. Een gezond bedrijfsleven en gezonde overheidsfinanciën zijn niet vanzelfsprekend maar wel essentieel voor welvaarts-groei, voor werkgelegenheid en voor een degelijke oudedags- en pensioenvoorziening, nu doorpakken voorkomt straks grotere problemen.

Het binnen één generatie aflossen van de overheidsschuld is geen boekhoudersdroom, het is noodzakelijk om tegenover de toenemende lasten van de vergrijzing dalende rentelasten te stellen. De jeugd van nu zal voor ons de stijgende AOW lasten moeten opbrengen, om hen ook nog eens op te zadelen met een berg staatschuld is ronduit immoreel.

Voor onze welvaart is ook de ontwikkeling van de Europese Unie van belang. Ook hier zou degelijkheid en zorgvuldigheid de leidraad moeten zijn, ik heb daar zorgen over. Het stabiliteitspact dat voor begrotingsdiscipline in de lidstaten moet zorgen komt meer en meer onder druk te staan en een commissievoorzitter die deze financiële veiligheids-garantie dom noemt mag van mij vandaag nog met pensioen.

De uitbreiding van de Europese Unie dreigt ook al niet volgens de afspraken te verlopen en juist zo'n historische gebeurtenis dient solide te gebeuren en niet louter op basis van korte termijnpolitieke overwegingen overhaast te worden gerealiseerd, we staan als VVD hier geïsoleerd, dat zij dan zo, liever dan dat we over vijf of zes jaar dat verwijt krijgen dat ook wij zijn meegegaan in de golf van politiek consensus terwijl de negatieve gevolgen voor Europa de toetredende landen en voor Nederland dan zichtbaar worden, we zijn hier geen Don Quixote maar we zijn het jongetje uit het sprookje dat zei: "kijk de keizer heeft geen kleren aan".

Vrijheid is ook niet te lang wachten er wordt veel gewacht in Nederland, er wordt niet alleen gewacht op een plaatsje voor de wachtlijst voor de zorg, er wordt gewacht op een vergunning en er wordt zelfs gewacht op een plaatsje in de gevangenis maar er wordt ook gewacht op de trein en gewacht in de file en juist mobiliteit is nodig in een vrije samenleving en er is een aanpak langs veel fronten nodig. Naast extra geld gaat het ook om doelmatiger werken, snellere procedures en wat sneller doorrijden waar dat verantwoord kan.

Ik kan in deze speech niet alle onderwerpen behandelen, wel is duidelijk dat de opstelling die de VVD kiest altijd te herleiden is tot het liberale gedachtegoed.

Ik wil nu enkele opmerkingen maken over de politieke situatie. Het is te betreuren dat het kabinet zo vroeg is gevallen want er was een goed strategisch akkoord waar veel van ons gedachtegoed in terug te vinden is, helaas was er op een gegeven moment geen vertrouwen meer dat de huidige coalitie nog tot een stabiel bestuur van het land kon leiden. En dat gebrek aan vertrouwen was er zowel bij het CDA als bij de VVD. Bij het politieke landschap wil ik eerst iets zeggen over de Partij van de Arbeid, het mag ook nu nog wel eens gezegd worden dat we in de paarse kabinetten met PvdA en D'66 veel zaken tot stand hebben gebracht. De overheidsfinanciën zijn op orde gebracht, er is een enorm herstel van werkgelegenheid gekomen en er is een ingrijpende belastingherziening gerealiseerd om maar eens wat te noemen. Maar er zijn ook nogal wat onderwerpen waarbij de PvdA weinig van onze doelen konden bereiken, de WAO en het vreemdelingenbeleid zijn sprekende voorbeelden maar ook de wijd verspreide weerzin bij de PvdA tegen wegeaanleg en tegen een liberaler ruimtelijk ordeningsbeleid zijn natuurlijk problemen.

Het is niet realistisch te denken dat we plotseling nu wel goede zaken met de PvdA zouden kunnen doen op deze onderwerpen. Hoewel het nog onduidelijk is wie bij de PvdA de leiding gaat krijgen is één ding wel duidelijk, het zal niet meer de PvdA van Kok zijn. Bij de Algemene Politieke Beschouwingen nam de PvdA al afscheid, van Kok zijn verbeterde imago op financieel terrein, want pleitte men in het verkiezingsprogramma nog voor nooit meer een tekort in september was men dat al helemaal vergeten en werd er voor anderhalf miljard euro aan ongedekte voorstellen ingediend.

Daarbij is ook nog eens toegevoegd de beperking van de hypotheekrente-aftrek. Het voor de bevordering van het eigen woning bezit essentieel dat er zekerheid wordt geven over het voortbestaan van de hypotheekrente-aftrek. In onzekere economische tijden zal het morrelen aan de hypotheekrente-aftrek zeer negatieve gevolgen hebben voor de woningmarkt en voor de economie, een slecht voorstel dus, wel goed voor het politieke debat maar het geeft eens te meer aan dat we de PvdA nu beter links kunnen laten liggen.

Over het CDA kan ik gelukkig positiever zijn, uiteraard zijn er ook verschillen tussen VVD en CDA en die zullen in de komende maanden ook ruim over het voetlicht komen. Wij hebben bijvoorbeeld een kritischer benadering ten aanzien van ontwikkelingssamenwerking, we hebben geen blinde bewondering voor de taken en doelmatigheid van de publieke omroep, we willen niet zomaar algemeen verbindend verklaring van CAO's toepassen, we

willen een sterk mededingingsbeleid, we zijn terughoudender bij het verschaffen van subsidies aan allerlei organisaties etc.

Het CDA zal ongetwijfeld ook op onderdelen het strategisch akkoord willen veranderen, het CDA zal de afschaffing van de OZB weer ter discussie willen stellen en het kwartje van Kok niet willen teruggeven, die verschillen zijn normaal, de politiek is geen één pot nat en de vorige keer zijn we er ook uitgekomen. Voor mij is, ook vanuit de ervaring van de afgelopen tijd, duidelijk dat we met het CDA verder willen, het is een stabiele constructieve partij waarmee goed zaken valt te doen.

In het verre verleden hebben we met het CDA ook wel minder gunstige ervaringen gehad als we met ze in een kabinet zaten. Toen gingen ze nog al eens in de Tweede Kamer met de oppositie in zee om het kabinetsbeleid links bij te buigen, in deze periode is daarvan niets gebleken en heeft men zich loyaal en correct opgesteld, ik wil graag met het CDA verder.

Voor ik ga afsluiten nog enkele persoonlijke opmerkingen. Toen ik in 1994 werd gevraagd om minister van Financiën te worden vond ik dat fantastisch, ik heb er acht geweldige jaren gehad en ook veel geleerd in die mooie baan, ik ben de VVD daar zeer dankbaar voor. De meeste Nederlanders kennen me uit die tijd als die vrolijke man van dat koffertje. Ik krijg tegenwoordig al emails waarin mensen schrijven meneer Zalm, u moet wat meer gaan lachen u kijkt tegenwoordig zo ernstig, nu was er de laatste tijd niet zoveel om te lachen maar ik verzeker u het komt wel weer goed.

Wel moet ik u bekennen dat er één ding is waar ik niet goed tegen kan en dat is als mijn integriteit in twijfel wordt getrokken en ik wordt afgeschilderd als een bedrieger en een onbetrouwbaar type die dingen in scène zet, dat raakt me, want ik probeer mijn werk steeds zo te doen dat ik iedereen recht in de ogen kan kijken want als ik dat niet meer kan dan durf ik ook niet meer in de spiegel te kijken en ik hoop dat de politieke discussie weer snel over inhoud zal gaan.

Tot slot dan echt, de partij leeft, ik zie een geweldige activiteit en we zijn de frustraties van de slechte verkiezingsuitslag goed te boven gekomen. Onze politieke lijn is degelijk en duidelijk liberaal en dat zal vrije en verantwoordelijke mensen aanspreken. We zijn optimisten die goede ideeën hebben voor de toekomst. Er zijn veel liberalen in Nederland maar nog niet iedereen heeft dat zelf ontdekt, laten we ons inzetten voor die ontdekking.

De heer Bas Eenhoorn; en nu gaan we allemaal aan de slag voor een geweldig verkiezingsresultaat.

De heer Bas Eenhoorn; we hebben een korte pauze om half drie begint de partijraadsvergadering.

... De partijraadsvergadering niet meer wordt gemanipuleerd door de partijvoorzitter daarom hebben we de beste voorzitter gekozen die we in de partij hebben die zal zorgen dat er niet alleen goed vergaderd wordt maar dat er ook goeie besluiten worden genomen en daarom is de leiding vanaf nu in handen van Liesbeth Tuinman.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; ok, dag dames en heren, ik heb de schone taak in iets minder volle zaal dan in de vorige vergadering om u te leiden naar een stukje duidelijkheid voor wat betreft een aantal stellingen.

Leven wij in ons land in een multicultureel land, hoe gaan we daar vanuit ons liberale gedachtegoed mee om als het gaat om verschillen gedogen of respecteren als het gaat om ons eigen Nederlands specifieke cultuuroed moet dat leidend zijn maar waar hebben we het dan eigenlijk over?

Een aantal heel lastige vragen en ik hoop dat aan de hand van de stellingen, die u allemaal ook op de stoel hebt gekregen, dat wij een eind in een duidelijke richting vanmiddag komen.

Stellingen die gemaakt zijn en ook nog heel kort zullen worden toegelicht door drie heren, Paul Criteur buitengewoon hoogleraar in Delft, door Patrick van Schie directeur van de Telderstichting en door Stef Blok lid van de Tweede Kamer.

We doen het in twee blokken van drie waarbij zij dan in dat eerste blok alledrie aan bod komen met een eerste stelling. U ziet hier drie microfoons in de zaal en ik zou willen vragen vanwege de tijd, anders moet ik zo'n heel strenge voorzitter zijn, om als u iets wil meedelen of iets wil vragen, om u vast achter één van die microfoons straks op te stellen, duidelijk uw naam te noemen en even aan te geven, als u dat al weet, of u voor of tegen bent en in een kort statement want u krijgt alle stellingen geprojecteerd dus dat hoeft niet herhaald te worden even aan te geven hoe u over één of ander denkt.

Een aantal van u, ik neem tenminste aan dat zij vanmiddag ook aanwezig zijn, hebben via de website al gereageerd, hartelijk dank daarvoor en ook ons geachte erelid Henk Vonhof heet op alle stellingen gereageerd maar kon hier vanmiddag jammer genoeg niet bij zijn.

Aan het eind van elke stelling zal er worden gestemd met de kaarten die u heeft, groen is voor en rood is tegen, ik hoop het in één oogopslag te kunnen zien, zoniet dan heb ik hulp van een stembureau dat bevolkt gaat worden en ik hoop dat ze dat zelf al weten, Lucas Osterholt, Ina Anema en Jeroen de

Waal dus als zij dan wel een beetje hier voor willen zitten om te kijken per vak hoe één en ander zit.

Nou dan dacht ik dat ik voor wat betreft de werkwijze vanmiddag genoeg had gezegd ik wil meteen maar met u aan de gang want het is kort drie stellingen per uur en we willen toch proberen op deze zaterdag een beetje op tijd te eindigen. We beginnen met een stelling van Patrick van Schie en ik wil hem vragen om in twee drie zinnen mogelijk nog een toelichting te geven.

De heer Patrick van Schie; ter toelichting het volgende: het is altijd een hoofddoelstelling van het liberalisme geweest om te kunnen zorgen dat individuen het beste uit zichzelf kunnen halen en de Nederlandse samenleving is ook steeds meer geïndividualiseerd geraakt in die zin dat de zelfstandigheid en keuzevrijheid zijn toegenomen maar veel nieuwkomers leven in groepen waar hiërarchische en groepsconformistische patronen dominant zijn.

In de woorden van Ayaan Hirsi Ali een maand geleden in haar toespraak voor de PvdA fractie in de Tweede Kamer, de zelfbenoemde politieke leiders van de Moslim gemeenschap hebben er juist belang bij dat de leden van de eigen gemeenschap bij elkaar blijven, de emancipatie van het individu is voor die groepen ondergeschikt aan het in stand houden van de etnisch religieuze groep.

Wij moeten voorkomen dat er culturele eilanden ontstaan van groepen met eigen culturele waarden die fundamenteel afwijken van de westerse waarden want als dat gebeurt dan zullen de inwoners van die eilanden altijd vreemden blijven in onze samenleving, dat is slecht voor de integratie maar het is met name ook slecht voor de individuen uit die nieuwe groepen die hebben ook recht op hun ontplooiingskansen, vandaar deze stelling.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; Wie, u hoeft niet te wachten hoor totdat ik zo nadrukkelijk zeg van wie wil het woord, ga maar gewoon staan, noemt u wel even uw naam.

De heer Schellekens; voorzitter, de stelling ben ik mee eens allen het probleem is een taalkundig iets dat is de staat moet een individu aanspreken, ik denk dat dat zo niet werkt, en dat heb ik ook schriftelijk al aangegeven, hoe lost u dat op want als je over de staat spreekt dan moet je een organisatie aanspreken dus dat is een lastig punt en dat wil ik graag dat wij als individuen zijn ook verantwoordelijk om individuen aan te spreken.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; bedankt, kort en krachtig.

De heer Vrijland; de vraag op dit punt is, integratie, of wat meneer Bolkestein vroeger zei, cultuur en gewoon de menselijke ziel dus mijn vraag is moet je die cultuur laten aantasten door groepen, het is iets anders uitgedrukt door Bolkestein, door groepen die van elders komen of niet?

Amsterdam heeft nu bijna 50% buitenlanders en over enige tijd is dat de meerderheid en dan zullen die dus de wetten opleggen, moet dat gebeuren, moet daarom en niet alleen maar uit integratieoverweging maar ook uit culturele- en identiteitsoverwegingen dit zwaar wegen?

Mevrouw Liesbeth Tuinman; bedankt. Er staat hier in het midden ook een microfoon hoor, het mag hier maar het is meer ter verduidelijking.

De heer Cital; ik vind het een hele goede zaak dat integratie als je in een land ben moet je daarvoor zoveel mogelijk inzetten dat je je aanpast aan het cultuur en het land alleen is het wel zo dat je wel groepen hebt in Nederland die zich ontzettend goed hebben aangepast en die nu wel mee worden genomen met de hele groep en dan bedoel ik natuurlijk omdat ik vanuit de Hindoestaanse samenleving vertegenwoordigd ben is het wel zo dat dat wel goed kan dat je ziet dat die Hindoestaanse samenleving wel goede banden hebben en qua cultuur en geloof dus in principe is het zo dat dat niet bij alle groeperingen dat het geval is.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; dat ziet u als een probleem of als een vermoelijkking?

De heer Cital; nee, absoluut niet dat kan heel goed gaan zelfs. Het hoeft niet altijd zo te zijn dat groepen dus uit de minderheden altijd niet goed in het verleden ook al hebben zij een goede band met elkaar.

De heer Houterman, Amsterdam; voorzitter, ik denk dat de stelling sympathiek is maar op basis van de praktijk u eigenlijk niet als overheid zou moeten kijken of we de mogelijkheid kunnen scheppen want die is voldoende aanwezig maar de overheidszaak zou moeten zijn om de gevolgen te beperken van die nieuwkomer die uit zijn of haar etnische of religieuze groepering treedt. Met de mogelijkheid hoef je je als overheid niet mee te bemoeien maar de gevolgen als je die stap zet daar zou een overheidstaak kunnen liggen.

De heer Onur; ik denk dat wij moeten en twee aspecten praten voor integratie. Je hebt mensen die al hier zijn de integratie van de op het moment in Nederland wonen en de tweede is nieuwkomers, dat moeten apart besproken worden wat nieuwkomersintegratie is en anders ik denk dat dat de

nieuwkomersintegratie moeten gewoon ter plaatse moet proberen om een integreren en de mensen die hier Nederland zijn dan moeten we gewoon anders aanpakken. Dus daardoor de stelling stel ik voor om twee splitsen.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; ja maar dan denk ik er zijn ook groepen in ons land die hier al twintig, dertig jaar wonen we hebben er onlangs nog weer een voorbeeld van gezien die de taal niet machtig zijn en hun eigen kleine wereld zitten.

De heer Onur; dan bent u te laat voorzitter want dan zou ik eigenlijk hun adviseren om deze mensen een verplicht spreiding aan de nieuwe wijken plaats van huursubsidie te geven een koopsubsidie geven om de oude mensen die in oude wijken wonen de nieuwe wijken laten verhuizen, daar is een vorm van integratie.

De heer ...; er staat in deze tekst gelukkig niet het woord cultuur maar dat wordt dikwijls in samenhang met buitenlanders en Nederlanders gebruikt. Ik stel voor dat we in voorkomende gevallen meer het oer Nederlandse, goed Nederlandse woord, beschaving gebruiken.

En dan komt wellicht ook beter tot uitdrukking dat het zowel te maken heeft wat mensen doen met hun verstand, met hun geweten, met hun intuïtie en met hun juridisch geweten.

Mevrouw Nicolien van den Broek; ja, ik aarzel een beetje want ik heb een brief, dus die brief, gekregen van de heer Vonnhof en nou moet ik een beetje namens hem hier iets zeggen maar ik zeg het alleen als ik het ermee eens ben.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; ja, dat kan ik me voorstellen.

Mevrouw Nicolien van den Broek; maar ik ben het hier wel mee eens. De heer Vonnhof stelt voor om de tweede zin te veranderen en dat sluit eigenlijk een beetje aan op wat de heer Houterman zei, zo ontstaat een klimaat waarop zij op maatschappelijk en geestelijk gebied vrije keuze kunnen maken en dat is dus meer dan dat wij de staat de mogelijkheid schept, ik denk dat dat wel liberaler is om het zo te formuleren.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; ok, ik vraag even aan de stellingmaker om dat vast te houden.

De heer Hoefakker; de stelling die ruikt een beetje naar dat alleen maar etnische of religieuze personen een probleem zouden kunnen vormen maar ik denk bijvoorbeeld ook een grote groep van nieuwkomers, Antillianen dat is ook een probleem, dat zijn in feite Nederlanders. Ik denk dat je in zijn algemeen moet zeggen dat iedereen die hier mag komen wonen, en dus ook alles mag doen wat maar op basis van die eigenschap mag, dat ze dan in feite de wetgeving moeten naleven zoals wij dat ook moeten en dat daar dus, meneer Houterman zei de gevolgen, dat daar gewoon beleid op gezet moet worden op lokaal niveau met name ook met huisvesting dat dat zo gebeurt in de toekomst dat die spreiding meer verzekerd is dan tot nu toe het geval was.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; dank u wel. Ja, ik probeer ook de tijd in de gaten te houden, zoud u als u wat wil zeggen alvast bij die microfoon willen staan zodat wij direct door kunnen gaan. Ik denk, gezien de tijd, dat u de twee laatste sprekers bent en u heeft hier het woord.

De heer Stolk, kamercentrale Leiden; ik heb een beetje moeite met wat mijn collega hier achter daarnet zei, het is natuurlijk toch zo dat als wij in Nederland wonen dan worden wij niet ergens geplaatst voor de huisvesting. We hebben allemaal de eigen vrijheden om te willen en te doen en laten wat we vinden en dat geldt voor iedereen die hier komt wonen dus ik kan de problemen heel goed aanvoelen die we allemaal ervaren met fragmentatie van de maatschappij maar het is natuurlijk het één of het ander.

Wij worden ook niet ergens neergezet omdat men bang is dat wij fragmenteren en ik denk dat als we de keuze maken dat we mensen in ons land toelaten dan maken we die keuze en dan leggen we ze verder niets op.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; dank u wel, u wilde ook nog het woord? U bent de laatste en dan ga ik terug naar de stellingmaker, gaat u gang.

De heer Aben, uit Bunnik; ik vind de stelling erg veel vraagtekens oproepen. Aan de ene kant wordt gesproken over integratie en aan de andere kant wordt er min of meer kun je begrijpen van dat er organisaties, etnische en religieuze organisaties zijn die die integratie puur in de weg staan en misschien voordat we tot deze uitspraak komen moeten we eerst weten hoe we dat probleem oplossen dat er überhaupt misschien organisaties zijn die die hele integratie in de weg staan. Ik denk dat het probleem misschien wat breder aangepakt moet worden, dank u wel.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; dank u wel, ik ga terug naar Patrick van Schie. Zou u ook het amendementje, als ik het zo mag zeggen, van Vonnhof via Nicolien van den Broek mee willen nemen in deze?

De heer Patrick van Schie; dat doe ik, ik beperk mijn reactie tot twee opmerkingen en één daarvan is dat amendementje laat ik daar dan mee beginnen. Daar heb ik geen enkele moeite mee, het is een positieve formulering van wat ik negatief geformuleerd heb maar het is in wezen hetzelfde volgens mij.

Mijn andere opmerking betreft relatie tussen integratie en het aanspreken van nieuwkomers als individuen en wat heeft de Nederlandse staat ermee te maken. Wat de Nederlandse staat ermee te maken heeft is dat op dit moment veel nieuwkomers via organisaties op etnische of religieuze grondslag worden aangesproken waarin vaak mensen zichzelf opwerpen als woordvoerders van die nieuwkomers die dat ten eerste misschien niet zijn en die bovendien in ieder geval vaak niet die intentie hebben om die nieuwkomers tot vrije zelfstandige individuen te maken en als de Nederlandse staat daarmee blijft doorgaan met het aanspreken van burgers via die organisaties dan is dat integratiebelemmerend, dat is het verband.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; ok, ik denk helder, wij gaan tot stemming over. Als u voor deze stelling bent inclusief het amendement want ik denk dat dat inderdaad duidelijker is. Bent u voor groen omhoog..

De heer Vrijland; nee, nee, dan graag eventjes tussendoor.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; nee, dat kan niet meneer Vrijland want wij doen één ronde en ik was de voorzitter echt ja.

De heer Vrijland; maar hij heeft nog geen antwoord gegeven.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; nee, dat zou kunnen, groen voor en rood tegen, wie is voor? Ja dank u, en wie is tegen? Dan is deze stelling, die nemen we mee meneer de voorzitter, ja ok.

De tweede stelling wordt toegelicht door de heer Cliteur en hij zal ook even vertellen wat moderne Papoea's zijn.

De heer Cliteur; ja dank u wel mevrouw de voorzitter, dat zal ik proberen. Ja mijn stelling die staat hier al op het scherm. Wat kan ik daar og verder van vertellen? Nou misschien dat ik iets kan vertellen over de achtergrond van die stelling. En die achtergrond is deze dat ik ervan uit ga dat liberalen uitgaan van het idee van de menselijke natuur die in beginsel overal op de wereld hetzelfde is, we hebben allemaal pijn, we hebben allemaal verdriet, we zijn allemaal gevoelig voor pijn en geweld en dat brengt met zich mee dat we een

aantal rechten hebben en ik denk dat dat eigenlijk het uitgangspunt zou moeten zijn voor een liberaal integratiebeleid. Wanneer je dus zegt dat mensen zich moeten aanpassen aan bepaalde waarden en normen die hier in Nederland gelden dan zijn dat niet in eerste instantie waarden en normen van specifiek de Nederlandse samenleving maar dan zijn dat eigenlijk universele waarden en normen die wij hier in Nederland hebben gecodificeerd.

Het bijbrengen van die waarden dat is eigenlijk grofweg een scholing in burgerschapskunde, een scholing in de beginselen van de democratische rechtstaat, met name de klassieke grondrechten zoals die in de grondwet te vinden zouden zijn en de klassieke grondrechten zoals die in verdragen zijn neergelegd waar Nederland zich bij heeft aangesloten, daar zou het liberale integratiebeleid op gericht moeten zijn.

Als je dat doet, als je dat als uitgangspunt neemt dan levert dat eigenlijk nog zoveel ruimte op voor individuele ontplooiing dat je zelfs kunt zeggen dat de beste waarborgen voor een multiculturele samenleving gelegen zijn in het je oriënteren op die klassieke grondrecht uit de Nederlandse grondwet.

Dat betekent dus dat we van een aantal waarden moeten zeggen ja, dat is toch vast cultuurgoed, universeel cultuurgoed, het is in die zin ook een vorm van kun je zeggen van een monoculturalisme dat we daaraan vast moeten houden, we moeten dat allemaal omarmen die waarden, niet alleen in Nederland maar eigenlijk over de gehele wereld.

In die zin moeten we dan ook, en daar komt dan die kwalificatie moderne Papoea's worden dat is de verwijzing naar een boek wat ik heb geschreven over integratiebeleid en dat ik de titel heb gegeven moderne Papoea's waarbij dat Papoea het idee is, het zinnebeeld is, van de gesloten cultuur van een cultuur die uitgaat van bepaalde waarden die eigenlijk in steen gehouwen zijn. Nou die klassieke grondrechten zijn dat maar je kunt wel een moderne Papoea zijn en dat wil zeggen dat dat Papoeaschap dat dat verenigen is met een grote mate van culturele pluriformiteit en zelfs van multiculturalisme en in die zin moeten wij allen weer moderne Papoea's worden.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; goed, bedankt. Moderne Papoea's, wie van u wil daarop reageren? Nogmaals u hoeft niet te wachten tot ik u daartoe uitnodig, u mag tijdens de toelichting al achter de microfoon gaan staan, mevrouw gaat uw gang.

Mevrouw Marijke van Dol de Bruin, kamercentrale Leiden; ik heb wat problemen met de woorden als bijbrengen van de beginselen van de

rechtstaat, waarom? Er wordt gesproken over burgerschapskunde, ik denk dat we in de eerste plaats dat de staat duidelijk moet maken dat er keuzes gemaakt moeten worden. Er zijn hier teveel mensen die hinken op twee gedachten en twee culturen.

Ik denk dat er in de eerste plaats heel duidelijk moet zijn dat iemand die kiest voor Nederland daar rechten en verplichtingen en een eigen stuk verantwoordelijkheid voor heeft. En dat betekent dat die mensen ook een eigen verantwoordelijkheid hebben om zichzelf te scholen, zichzelf bij te brengen wat de beginselen van de democratische rechtstaat zijn, daar moeten ze bij geholpen worden, dat hoort er uiteraard bij, maar het geeft ook een eigen stukje verantwoordelijkheid om zelf iets op te pakken. Wij moeten oppassen met mensen die nog steeds twee paspoorten hebben, als wij een poosje gaan wonen in Saoudi Arabië krijgen we ook geen Saoudisch paspoort en ik denk dat het hebben van twee paspoorten, het hinken op twee culturen het niet duidelijk een keuze maken van wat wil je, ben je voor Nederland of ben je feitelijk nog etnisch cultureel geheel gebonden aan je eigen land en wil je daarin blijven, dat dat een eerste probleem is wat opgelost moet worden.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; dank u wel. Ik zou u willen vragen korte statements te geven dan krijgen zoveel mogelijk mensen de kans, meneer u heeft het woord.

De heer Hans Pluckel, Haarlemmermeer; ik ben het eens met de vorige spreekster, het gaat erom dat wie in Nederland woont de plichten en ook de rechten heeft van het staatsburgerschap in de Nederlandse rechtstaat en uiteraard heeft de overheid als hoeder van het algemeen belang erbij dat die burgers ook kennis nemen van deze zaak. Dat geldt zowel voor de scholieren op de middelbare scholen die onderwijs krijgen, wat nu af en toe van een abominabel niveau is juist op dit punt, als voor de nieuwkomers dus het is een algemeen punt wat ook voor nieuwkomers geldt maar ook voor de bestaande inwoners van dit land en de jeugd.

Mevrouw Henny van Kerkum, kamercentrale Amsterdam; meneer Pluckel heeft een beetje het gras voor mijn voeten weggehaald, ik spreek veel met mensen en de Nederlander weet helemaal niet wat er in onze grondwet staat, ze hebben nog nooit van Thorbecke gehoord laat staan van een jaartal waarin de grondwet is gesticht. Ze weten het allemaal helemaal niet, het is leuk om het de buitenlanders te leren maar laten we eens beginnen bij onszelf.

Mevrouw Dupuis; ik zou graag het debat ietsje willen kantelen. Ik ben het eens met alles wat gezegd is in grote lijnen maar het gaat helemaal uit van wat

onze oude vijand Karl Marx noemde de kwestie van via de bovenbouw binnen komen dus de ideeën die wij hebben worden natuurlijk in onze arbeidssituaties gecreëerd en ik wil daar het volgende commentaar aan vastknopen, als je nou kijkt dit is allemaal bovenbouw, dit is via de ideeën via de geest mensen proberen te beïnvloeden, zou het niet veel fundamenteler en belangrijk zijn om de mensen gewoon aan het werk te zetten en via de arbeid tot integratie in de samenleving te komen, ik mis dat node in alle zes stellingen maar ik kom er nu alvast maar mee in de hoop op commentaar van de anderen.

Ik denk dat dat natuurlijk moet maar dat je veel verder komt, en dat is een zeer complexe zaak, als je mensen gewoon dwingt in het arbeidsproces mee te doen en niet aan de kant te laten staan, het vervelende alleen is dat het dan natuurlijk voor alle Nederlanders moet gelden dus er zit veel aan vast maar nogmaals in termen van Karl Marx is dit teveel leunen op de bovenbouw en te weinig aandacht besteden aan de onderbouw.

De heer Martin Hage, Haarlem; de intentie van de stelling spreekt mij erg aan, waar ik een beetje bang voor ben of waar ik problemen zie dat is in de uitvoering ervan. Ik lag gisteravond hier in bed een boekje te lezen van John Grisham daar speelt een scène waarin een Amerikaanse advocaat in de Braziliaanse jungle terechtkomt en die probeert daar een gids te huren en dat lukt hem niet omdat het concept van betaald werk dat is daar onbekend. Als je kijkt naar de grote groepen die wij binnen halen en die leggen wij deze stelling voor die begrijpen de lidwoorden nog niet van wat er staat. Hoe krijg je het overgebracht op mensen die echt niet alleen de letters niet kennen maar überhaupt het fenomeen woord of zinsbouw zeg maar onbekend is.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; maar vindt u wel dat het zou moeten, even los van uitvoering?

De heer Martin Hage; daarom zeg ik de stelling vind ik interessant maar ik voorzie problemen met de uitvoering.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; ok, ik ga eens even naar een bewindslid, demissionair maar dat maakt niet uit, een moderne Papoea, Johan Remkes? De heer Johan Remkes; dat is iedereen al opgevallen en dat ben ik al jaren. Als je kijkt naar wat er, wat mij betreft, de afgelopen jaren bij het integratiebeleid is fout gegaan dan zijn dat wat mij betreft twee dingen. In de eerste plaats de jarenlange doodknuffelcultuur en in de tweede plaats zijn we

jarenlang veel te onduidelijk geweest wat wij van de nieuwkomers in onze samenleving verwachten.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; dank je wel. Ik ga verder, achter die microfoon.

Mijn vraag is een hele praktische, in het kader ook van de bovenbouw en de onderbouw, gaan ze een proefwerk krijgen en wat gebeurt er wanneer er een onvoldoende gehaald wordt voor de beginselen van de democratische rechtstaat? En in het kader van de eerste vraag die is gesteld, wij Nederlanders doen dat proefwerk ook niet en ik blijf er toch op hameren dat mensen die hier komen op een gegeven moment niet alleen de gelijke plichten hebben maar ook gelijke rechten dus wat gaan we er nou mee in de praktijk doen, ik vind het een prachtige stelling maar laten we als VVD eens een beetje praktisch worden, als je zakt voor het proefwerk ga je er dan weer uit?

Mevrouw Liesbeth Tuinman; of blijf je juist dan zitten? Het is maar net hoe je het bekijkt, u heeft het woord.

Ja, ik onderschrijf op zich wel die stelling alleen denk ik wel dat het praktisch moet zijn en dat je in feite moet uitgaan van alle rechten en plichten die we met zijn allen hebben of ze nou uit Amerika komen of straks een nieuwkomer een definitieve vergunning krijgt. Maar ik wil eigenlijk eens vaststellen dat de buitenlanders die hier komen straks een vergunning krijgen in feite ook uit landen komen die de universele verklaring van de mens hebben onderschreven in die landen, de Verenigde Naties, dat zijn allemaal landen die toch op papier die beginselen hebben onderschreven alleen zij interpreteren dat in hun land al heel anders dus in die zin hebben ze ook opleiding gehad daar dus ik denk die kennis die ze daar krijgen misschien wel wat meer is toegespitst op hun eigen geloofssituatie maar in feite is die misschien wel hetzelfde gebrekkig als hier.

Dus ik denk dat iemand mag hier zijn, definitief, via het onderwijs kinderen zodanig vormen en opvoeden dat dat ook goede Nederlanders worden.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; dank u wel, degene die achter u staat.

De heer Anton van Schijndel, Amsterdam; waar je naar zoekt natuurlijk zijn gewoon concrete manieren om die beginselen over te brengen en dat is nog niet eens zo eenvoudig dus ik kan me voorstellen bij inburgering van nieuwkomers, of zeker bij naturalisatie, wordt verwacht dat er een verklaring zou kunnen worden getekend over een kleine catalogus van principes uit die

grondwet, vijf of zes principes dus de gelijkberechtiging van man en vrouw, scheiding van kerk en staat enzovoort, dat zou een manier kunnen zijn om dat te doen, het is dan de vraag of men zich echt wel vereenzelvigd, men wil die handtekening misschien best wel zetten, toch kan het goed zijn om dat te vragen want je kan de mensen er dan op aanspreken.

Het is dus goed vind ik om weg te blijven van anything goes, dus jij hebt jouw cultuur en wij hebben onze cultuur, het is allemaal eigenlijk wel hetzelfde, dat idee denk ik is nu in Nederland min of meer definitief ter grave gedragen.

Mevrouw Hetty Gudding, Drenthe; Drenthe heeft ook al het één en ander via internet laten weten onder andere dat de grondbeginselen natuurlijk in principe al tegenstrijdig zijn want het heeft zowel vrijheid van godsdienst als ook vrijheid van meningsuiting en waar je dan precies de balans legt en wanneer die doorslaat daar kan natuurlijk een meningsverschil zijn op basis van verschillende culturen.

Ik val over het woordje culturele erfenis en ik vraag me af zoals we hier zijn wel eens kunnen worden wat dan de Nederlandse culturele erfenis is? Ik denk dat dat best heel moeilijk is omdat die ook voor een heel groot gedeelte ook op een godsdienst is gebaseerd.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; en bepaald door vluchtelingen door de eeuwen heen hé, meneer u heeft het laatste woord en dan ga ik terug naar Paul Criteur.

De heer David Casutto, Den Haag; ik zou toch willen toevoegen aan het bijbrengen van de beginselen van een democratische rechtstaat dat deze ook helder moet kunnen worden gehandhaafd en moet worden gehandhaafd want voor ons opgroeiend in Nederland neemt natuurlijk een culturele ontwikkeling mee van eeuwen waarin we heel veel vrijheden hebben gekend maar waarin we ook hebben gezegd daarmee om te gaan.

Maar als je uit een cultuur komt waar de knoet regeert en je een strenge vader hebt en als je het anders niet zo nauw neemt met de normen in een donkere cel terechtkomt dan is het heel moeilijk op straat terecht te komen in een land als Nederland waar we heel veel regels hebben maar waar we aan heel veel regels, zeker met name in de richting van die groepen, weinig aan handhaving is gedaan dus waar zijn voor hen de grenzen, die moet je niet alleen maar vertellen maar je moet ze ook laten handhaven en dat zou ik willen toevoegen aan de stelling.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; bedankt. Er zitten nogal wat vragen ook in de richting van uitvoerbaarheid van één en ander, Paul Cliteur heeft het woord.

De heer Paul Cliteur; ik heb er elf geteld. Ik moet me ervan verontschuldigen voor de wijze waarop ik het soms wat anoniem zal aanduiden omdat ik de namen allemaal niet zo snel heb kunnen bijhouden maar de inhoud van de opmerkingen is mij hopelijk niet ontgaan.

Punt één; het bijbrengen van de beginselen en de keuzes daar is ook een stuk eigen verantwoordelijkheid, ja natuurlijk als liberaal ben ik het daar volkomen mee eens dus dat kan ik onderschrijven.

Er is ook gezegd het zo ook voor de bestaande inwoners zou je dezelfde maatstaven moeten aanleggen, ja nou, daar zeg ik alleen maar zo langzaam ja want het is natuurlijk wel heel erg moeilijk om dat te doen.

Je kunt je moeilijk voorstellen dat mensen die hier geboren en getogen zijn en ook dat examen niet halen wat ik in de Nederlandse grondwet wil afleggen dat die ook ineens een andere nationaliteit zouden moeten krijgen.

Ik geloof dat het zo is dat wanneer je naar een ander land gaat, naar een andere cultuur gaat, dat je dan op de koop toe moet nemen dat je je dan aan een bepaalde toets zou moeten onderwerpen die ook wel eens bepaalde mensen die allang in die cultuur leven niet met goed gevolg zouden kunnen afleggen.

Derde punt, Thorbecke is genoemd, beginnen bij onszelf, moeten we voortaan doen maar ik weet niet of het nodig is voor het integratiebeleid omdat ik voor het integratiebeleid niet zozeer Nederlandse aangelegenheden zo belangrijk vind, Thorbecke bijvoorbeeld, maar meer universele maatstaven zou willen hanteren.

We moeten ook niet zozeer gericht zijn bij het integratiebeleid op een specifieke aanpassing aan de specifiek Nederlandse cultuur, er is daarnet ook al door die mevrouw uit Drenthe gevraagd we weten niet eens zelf wat onze Nederlandse culturele erfenis is, dat is ook eigenlijk niet zo nodig misschien heb ik ook wel een defecte opleiding en heb ik van die specifieke Nederlandse culturele erfenis ook wel te weinig mee gekregen maar waar ik nou juist de aandacht voor vraag, en ik denk dat dat heel goed harmonieert met het liberalisme als uitgangspunt, dat het gaat om bepaalde universele maatstaven van betamelijkheid en behoorlijkheid die je allemaal moet onderschrijven om vreedzaam met elkaar te kunnen samenleven.

Via de bovenbouw binnenkomen, oh ja, dat was een leuke opmerking van Heleen Dupuis, dat is een beroepsdeformatie natuurlijk voor mij die

bovenbouw Heleen. Ik ben natuurlijk erg gecoupeerd met denken en hoe we vanuit het denken de werkelijkheid kunnen hervormen maar ik ben het in beginsel natuurlijk helemaal met je eens dat de arbeid heel belangrijk is en ik vind het heel moedig van je dat je Karl Marx nam en in dit gezelschap als voorbeeld hebt opgevoerd.

Wat betreft de overdracht, wat betreft de woordkeus en de zinsbouw is er net gezegd ja dat is eigenlijk al zo ingewikkeld, een hele hoop mensen kunnen dat niet lezen en dat is waar inderdaad maar er zijn ook mensen die hoewel ze hier betrekkelijk kort zijn in korte tijd heel erg goed de Nederlandse taal hebben leren beheersen en heel erg goed de beginselen van die universele morele orde hebben geïncorporeerd zoals ik die hier geschetst hebt en het mooiste voorbeeld daarvan is net al genoemde Hirsi Ali.

Doodknuffelen is genoemd door Remkes, dat ben ik helemaal met hem eens, dat is heel lang een probleem geweest in de Nederlandse samenleving en ik onderschrijf die opmerking van harte.

Wij weten het als Nederlanders vaak ook niet heb ik al antwoord op gegeven. Nieuwkomers hebben vaak de universele verklaring van de rechten van de mens wel onderschreven maar het komt aan op de interpretatie, dat is waar maar goed daar kan je toch ook niet alle kanten mee op.

Ik was het geheel eens met Anton van Schijndel, ja dan het laatste, en daar wil ik dan mee afsluiten, het laatste punt vrijheid van godsdienst en levensovertuiging en vrijheid van meningsuiting werd even door die mevrouw uit Drenthe gezegd, die komen ook zo vaak, die grondrechten, met elkaar in botsing. Ja, dat ben ik inderdaad met u eens maar ik geloof dat je vanuit het liberaal perspectief ook moet zeggen dat niet alle grondrechten even belangrijk zijn, dat is in sommige kringen vloeken in de kerk, ik vind dat je daar niet al te beducht voor moet zijn, ik zou bijvoorbeeld zelf geneigd zijn om te zeggen dat de vrijheid van godsdienst zover strekt als de vrijheid van meningsuiting beschermingswaardig acht.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; ik denk dat ik het nu maar overneem? Is het u allemaal nog helder waar de stelling voor staat? Nee, dat zag ik aan gezichten en dat is, ja, ik geloof dat ik het u wat lastiger heb gemaakt althans dan helderder nou vraag ik aan hem even terug naar de intentie van deze stelling maar dan echt in twee zinnen, zonder al teveel komma's en puntkomma's en degelijke, om even toe te lichten waar de essentie van deze stelling ligt. Ik probeer even helderheid te krijgen in de stelling.

Ok, één woord, je moet mensen niet aanmoedigen om zich te profileren en op hun etnische identiteit en onder die...

Mevrouw Liesbeth Tuinman; maar het is geen probleem als zij op grond van hun etnische identiteit...

Precies, maar het etnische multiculturalisme zegt je kunt alleen maar tot ontwikkeling komen als mens als deel van een etnische groep en dat moet je niet stimuleren, dat is eigenlijk waar ik met veel vertoon van woorden..

Mevrouw Liesbeth Tuinman; niet stimuleren maar wel de vrijheid laten, dat is de essentie van de stelling. Ja gebroken zou moeten worden maar even wat nader toegelicht niet stimuleren maar wel de vrijheid laten tot, dat is de essentie van en dat breng ik in stemming want dat is de boodschap die ook meegenomen moet worden want iemand zij terecht van hoe neem je zoiets mee straks.

..voorzitter, wordt die tekst nu ook anders want ik moet zeggen dat met alles wat er nu verteld is ik er erg veel moeite mee heb dat mijn partij met deze opvattingen de boer op gaat?

Mevrouw Liesbeth Tuinman; nee, maar daarom zeg ik ja om nu even a la minute de tekst te veranderen dat vind ik te lastig. De essentie van het verhaal, deze tekst deelt dat niet, nee.

.. als wij geacht worden te stemmen over iets wat een advies is voor de mensen die ons vertegenwoordigen dan moeten wij weten waar wij over stemmen en dan moet dat volstrekt helder zijn dus ik ben het niet met u eens.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; andere tekst, ok, nee ik zie het aan de gezichten. En wat dat betreft, als u er geen zin in heeft dan gebeurt het gewoon niet. Waar het om gaat is, zit ik even te denken, aan de tekst dat het cultiveren van etnische identiteit door de overheid niet gestimuleerd dient te worden, behoeft te worden, maar wel de vrijheid heeft om te bestaan, misschien een ander soort woord, waar daar, nee,nee, maar ik bedoel dit laten we even helemaal weg en iemand heeft het, als die slim is, het best even opgeschreven hoop ik, denk ik, verwacht ik, ja dus datgene wat ik heb geprobeerd te formuleren nu is de stelling waarover u stemt ;..akkoord? Dat moet nu duidelijk zijn dacht ik, wie is daar voor? En wie is daar tegen? Deze stelling is aanvaard. We gaan de laatste stelling in, hij licht toe.

De heer Stef Blok; het belangrijkste doel van het vreemdelingenbeleid is wat mij betreft ervoor zorgen dat de mensen die hier zijn en mogen zijn ook echt kunnen deelnemen aan de Nederlandse samenleving ook echt kunnen integreren en dat lukt niet bij de aantallen waarmee we de afgelopen jaren te maken hebben gehad omdat met de groep waarmee het goed gaat, en dat is gelukkig nog de meerderheid, we vaak zien dat ze verhuizen naar andere wijken en dat de ruimte direct wordt opgevuld door nieuwe groepen die opnieuw helemaal van onderen af aan moeten beginnen.

De niet-westerse immigratie in Nederland bedraagt ruim 50.000 per jaar en is op dit moment licht aan het dalen. De opbouw is enerzijds een grote instroom asielzoekers, en dan reken ik allen het deel mee wat mag blijven tot nu toe was dat bijna de helft. En een ander belangrijk aspect, daar ging mijn vorige stelling al over, is de gezinsvorming met nog wat kleine restgroepen, kom ik dan aan die 50.000.

Over het beperken van de gezinsvorming heb ik het al gehad dus deze stelling gaat over het beperken van de asielinstroom.

Wij komen nu aan het moment dat een groot aantal mensen, die hier met een asielverzoek zijn gekomen, na een lange procedure te horen heeft gekregen u mag hier niet zijn, u moet terug. We bieden ook begeleiding bij die terugkeer, dat komt veel te weinig terug in artikelen maar als mensen terug willen dan wordt de terugkeer voor ze betaald, de vliegtuigticket, en geld voor de eerste weken. In veel landen is het wel nodig dat mensen meewerken aan de terugkeer, dat ze naar het consulaat gaan en zeggen ik heb een visum nodig en ik heb een visum nodig omdat ik terug wil.

En er zijn ontzettend veel landen die daar vervelende spelletjes mee spelen, Somalië is daar een berucht voorbeeld, als iemand daar binnenkomt en zegt ik moet van de Nederlandse overheid een visum vragen maar ik wil het eigenlijk niet hebben dan zegt het consulaat nou dan krijgt u geen visum. En dan komt zo iemand weer naar buiten en die zegt ja, ik kan niet terug ik heb geen papieren. En zo raken we in een vervelende padstelling. En zo is het gekomen dat op dit moment veel gemeentes mij benaderen, ook mensen hier in de zaal hebben terecht benaderd met die vraag, hoe moeten wij nou omgaan met uitgeprocedeerden die niet terug willen of kunnen?

Mijn lijn daarbij is heel helder. De overheid stelt een aantal landen vast waar mensen echt niet heen terug kunnen bijvoorbeeld midden Irak, het gebied van Saddam Hoessein, daar sturen we ook geen mensen heen terug, Burundi is een ander voorbeeld.

Er zijn ook landen waar het niet zit in het niet kunnen maar in het niet willen. Somalië is daar zo'n voorbeeld van, dat is een moeilijk land maar je kan erheen reizen, er is overigens veel familiebezoek ook over en weer, en daar worden we gevangen genomen door het gebrek aan medewerking van het land zelf, van het consulaat, en het dankbaar daar gebruik van maken door mensen die niet terug willen. En in dat soort van gevallen ontkomen we er niet aan om tegen mensen te zeggen als u nu niet meewerkt dan moeten wij de opvang beëindigen hoe verschrikkelijk dat ook is omdat anders nooit die stap gezet zal worden naar de terugkeer en nooit ja gezegd zal worden bij dat consulaat.

Dus is mijn stelling: waar dat mogelijk is moet de Nederlandse overheid zorgen voor de terugkeer. Als wij gewoon een vliegtuig kunnen laten landen in Roemenië of in Bulgarije met mensen die terugmoeten dan moeten we daar voor zorgen.

Ik vind ook dat de Nederlandse overheid nog veel meer kan doen aan de professionalisering van die terugkeer. We hebben de opvang keurig geregeld, centraal orgaan asielzoekers, maar de terugkeer is nog niet gebaseerd op een even professionele organisatie dat vind ik ook onze verantwoordelijkheid. Maar als wij dat allemaal netjes regelen dan moet het uiteindelijk ook zo kunnen zijn dat mensen echt absoluut niet mee willen werken en wij bieden ze toch de reikende hand dat we dan, hoe vervelend dat ook is, moeten kunnen zeggen het houdt voor ons op u kunt altijd aankloppen voor die terugreis maar we kunnen niet eindeloos doorgaan met het blijven verlenen van onderdak. Als we dat niet durven, en dat is mijn afsluiting, dan zal steeds weer een telefoontje gaan naar het land van herkomst, naar de mensensmokkelaars waar 80% mee komt, met als strekking wat je ook doet je mag altijd in Nederland blijven en daar moeten we vanaf.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; als lokale bestuurder kijk ik ook heel geïnteresseerd hiernaar omdat ik dagelijks geconfronteerd wordt met uitvoeren van rijksbeleid en de manier waarop vind ik niet altijd even prettig zal ik maar zeggen, dat moest ik even kwijt, u heeft het woord.

De heer Gerard Schellekens; ik merk op met nog een opmerking aan voorafgaand, de heer Stolk zei het net al, wanneer we niet kunnen amenderen dan weten we dadelijk niet meer waarover we stemmen dus ik vind het toch lastig en ik wil het voor het vervolg graag even aangeven. U heeft ons allen opgeroepen om schriftelijk te reageren, ik kan me niet voorstellen dat alle opmerkingen niet geleid hebben tot iets anders maar dit even terzijde. Dan de concrete vraag nu..

Mevrouw Liesbeth Tuinman; alles is, hoor ik net, wordt op een band opgenomen dus ik denk ook met name de voorafgaande stelling dat we er goed uitkomen.

De heer Gerard Schellekens; nee, ok, dan de opmerking met betrekking tot deze stelling. Ik zou in de laatste zin het woordje, het kan natuurlijk niet maar ik wil het toch even meegeven, het woordje hard vervangen door reëel, want hard dat wordt ons dan verweten terwijl wanneer we zeggen we hebben een reëel uitzettingsbeleid dan inclusief enzovoort, dan is dat beter ook te verkopen denk ik.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; ok, houden we vast, ik ga even naar de andere kant.

De heer Hans Pluckel, Haarlemmermeer; ik ben het eens met de stelling, ik stel voor om het woord hard te vervangen door consequent, door met een consequent uitzettingsbeleid en de laatste zin inclusief het beëindigen van de opvang zou ik willen schrappen maar ik zou wel willen zeggen een consequent uitzettingsbeleid met korte procedures.

Ik heb er nog twee opmerkingen bij. Één opmerking is, en dat is een vraag ook aan de heer Blok, dat er voornemens zijn om in Europa het asielbeleid te harmoniseren, dat lijkt ook hard nodig om inderdaad een effectief beleid te hebben dus dat zou op de één of andere manier toegevoegd moeten worden.

De tweede opmerking is, die heb ik straks ook gemaakt maar geen antwoord op gekregen, dat ik vind dat alle overeenkomsten van de Nederlandse staat, en in feite ook van de Europese Unie, consequent nagelopen moet worden op de mogelijkheid van illegale asielzoekers etc. om die terug te sturen naar de landen en dat moe afhankelijk gemaakt worden van de hulp die we ook aan die landen geven want we zijn uiteraard, om met Zalm te spreken, geen gekke Gerritje.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; dank u wel, u heeft het woord.

De heer van Erp; zeker als het op de band wordt opgenomen, heeft het nog zin om het te melden. Ik had ook problemen met het woordje hard, ik had als alternatief het woord effectief in willen vullen en voor het overige sluit ik me toch wel enigszins aan bij de vorige sprekers.

Ik wil toch met name ook nog eventjes voor het voetlicht brengen dat daar waar mogelijk natuurlijk ook acties in Somalië of daar waar mogelijk in ieder geval in de landen waarvandaan de stromen vluchtelingen onze kant op komen er ook acties op touw gezet moeten kunnen worden.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; bedankt, ik ga even naar de andere kant, u heeft het woord.

De heer Hoefakker; ik ben het eens in principe met de stelling alleen het woordje hard ook door effectief lijkt mij maar ik wilde ook nog een kanttekening, een vraag, aan verbinden. Wat doen we met deze stelling als blijkt dat we, we hebben nu al signalen dat het immigratiebeleid noodzakelijk zal zijn in West-Europa en verschillende landen hebben dat al meer dan wij nu omdat er zo weinig mensen in dat arbeidsproces bij ons nog zitten, daar zit nog veel mogelijkheid, maar stel dat over een jaar of vijf zes tussen immigratiebeleid gevoerd moet worden dat we de productiviteit daar moeten optrekken, wat doen we dan met deze stelling?

Mevrouw Liesbeth Tuinman; dank u wel, ik ga even naar het midden van de zaal.

De heer John Deighton, Buuren; ten aanzien van de stelling zou ik hem willen uitbreiden dat we een veel strakker beleid voeren ten aanzien van lokale overheden, ik vind het absoluut onacceptabel dat wanneer we mensen moeten uitzetten, en dat is ons beleid vanuit de centrale overheid, dat lokale overheden, gemeentes of provincie, een afwijkend beleid hebben en dan toch nog voor opvang gaan zorgen en dat stimuleren, een eenduidig beleid erin zou heel goed zijn en ik vind dat de VVD dat echt moet uitdragen.

De heer van Heijningen; dank u wel. De kern van deze stelling ligt voor mij in de tweede zin en ik zal uitleggen waarom.

In de eerste zin is een getal genoemd van 50.000, ik vind dat behoorlijk arbitrair, daar waar we naar de wereldorde kijken kunnen we er op rekenen dat de komende jaren er een is van onrust en grote immigraties dat is inmiddels inherent aan onze samenleving en wat dat betreft is die 50.000 arbitrair.

Ik vind de kern van de stelling in de tweede zin liggen omdat we daarmee, met een hart en daar is al veel over gezegd dat kan ook duidelijk en daadkrachtig zijn, aangeven dat wij mensen die niet aan de regels voldoen uitzetten en mensen die wel binnen mogen blijven, daar hebben we het deze twee

middagen al over gehad, willen laten integreren dus mijn voorstel zou zijn om de eerste zin de kern te laten zijn en dat ook zo in de tekst tot uitdrukking te laten komen en de woorden leren leven veronderstellen ook weer een stuk negativiteit die naar mijn mening niet op zijn plaats is dus wij kiezen gewoon voor een duidelijk en daadkrachtig uitzettingsbeleid en de eerste zin, ik geef in overweging om die of weg te laten of meer op integreren te richten.

De heer Houterman; voorzitter het is een liberale wijsheid dat je nooit het paard achter de wagen moet spannen dus mij kijkt het beter om te zeggen dat wij kiezen voor een streng toelatings- en uitzettingsbeleid want het doel moet zijn het toelatingsbeleid en niet het uitzettingsbeleid want als je toelatingsbeleid niet goed is dan krijg je inderdaad veel meer problemen met het uitzettingsbeleid.

Tweede vraag van juridische aard terugkomend op een eerdere stelling, ook hier hanteert u weer het begrip niet-westers, is dat een sluitende juridische definitie en wat doen wij met onze gewaardeerde Japanse medeburgers; zijn dat oosterse of zijn dat westerse mensen?

De heer Onur; voorzitter ik ben het eens met een stelling alleen niet-westerse bedoeld hierbij wat net vorige spreker heeft gezegd nou wat zeggen over die Japanse, wij kijken voor een Europese Unie op het moment in 15 en over twee jaar wordt er 25 zeer westerse vreemdelingen of niet en ik heb begrepen ook dat deze stelling 50.000 is alleen voor asielzoekers maar op het moment in Nederland zit meer dan 100.000 illegalen, wat moeten we de illegalen doen die geen proces hebben en die werken ze hier overal, wat moeten we dat hier doen.

De heer Dees, kamercentrale Groningen; uitzettingsbeleid uitstekend en beëindigen opvang is een deel daarvan maar ik mis het andere deel en dat is namelijk nadat de opvang beëindigd is het voorkomen, de vorige spreker had het er ook over, dat mensen in de illegaliteit verdwijnen het voorkomen dat gemeenten in de positie komen dat zij huisvesting gaan bieden aan diegene die tot voor kort in de opvang huisvesting kregen en zonder dak en zonder voeding zijn.

Wat ontbreekt de laatste jaren is dat na het beëindigen van de opvang een actief uitzettingsbeleid na de opvang gepleegd is.

Mevrouw Bierman; om te beginnen wil ik zeggen dat ik de stelling ondersteun maar daar wil ik aan toevoegen dat in mijn beleving dit onderwerp ongeveer kan rekenen op het grootste onbegrip bij de Nederlandse kiezer, dat onbegrip

richt zich in eerste instantie, zoals de heer Blok het verwoorde, zin als iemand die uitgeprocedeerd is en te horen heeft gekregen dat hij hier niet kan blijven terug wil dan helpen we hem ook, dat onbegrip richt zich op dat willen. Een ander aspect van het onbegrip richt zich op het feit dat in, wat wij zien als een beschaafd land, gezinnen op straat gezet worden. Het derde punt is dat we dat doende ze, zoals al eerder gezegd, de illegaliteit in jagen. Kortom we moeten hier beter en effectiever gaan handelen maar we moeten het ook veel beter uitleggen wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn van de overheid.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; ik breng heel wat reacties over het getal, misschien goed om daar nog even wat nadrukkelijker op in te gaan, het woord hard sowieso te vervangen en er werd ook duidelijk gezegd aan de voorkant moet je eerst gaan zitten en bij toelatingsbeleid om vervolgens andere zaken aan de orde te stellen. Nou probeer daar eens brood van te bakken en te kijken of we tot een verhaal komen waar helderheid is en of we ervoor of ertegen kunnen zijn.

De heer Blok; de laatste opmerking ging over het uitleggen van het overheidsbeleid en die uitdaging neem ik meteen aan. Ik ben het eens met de opmerking over hard, ik vind consequent het mooist maar ik zat nog even na te denken waarom heb ik dit ook alweer opgeschreven? Ik heb een heleboel discussies gevoerd de afgelopen tijd en dan krijg je natuurlijk steeds die term hard over je heen en u heeft mij er zeer terecht op gewezen dat we hem dan zelf zeker niet moeten gaan gebruiken. Ik was het zeer eens met Ferry Houterman die zei het begint natuurlijk met het beperken van de instroom maar waar ik nadrukkelijk op wil wijzen is de samenhang tussen het uitstroombesluit en het instroombesluit. Omdat de reputatie van Nederland en vooral de reputatie bij mensensmokkelaars, omdat ik al aangaf dat 80% komt met de mensensmokelaar, sterk afhangt van het uitstroombesluit. Als het beeld is uiteindelijk moet je toch terug dan wordt dat direct doorgebeld, en dat merken we overigens ook al in het afnemen van de instroom, terwijl als het beeld is ja mag hier altijd blijven zelfs al is het illegaal en je krijgt keurige opvang dan breng je de instroom ook niet terug dus die samenhang is voor mij heel erg belangrijk.

Het getal van 50.000 ja dat hangt samen met de vraag is een Japanner ook een westerling? Nee, een Japanner is geen westerling maar onder de asielzoekers zit geen enkele westerling.

Dus in dit geval is de stelling gewoon minder breed dan de vorige asielzoekers komen nu eenmaal alleen uit moeilijke landen en dictaturen en feitelijk zijn dit op dit moment allemaal niet-westerse landen.

Ja, de moeilijke kanten, de gezinnen op straat ik vind dat daar terecht op wordt gewezen en mijn uitleg is steeds, en ik vind ook dat we dat als VVD steeds uit moeten stralen, is dat waar het om gaat is dat we moeten voorkomen dat er steeds meer gezinnen op straat staan. Dat ik het heel verschrikkelijk vind dat als er nu gezinnen op straat komen te staan maar dat de enige manier om te voorkomen dat steeds meer gezinnen hier heen komen, wat ik ze niet eens kan verwijten als je uit een arm land komt en onderdrukt wordt maar als er steeds meer mensen hierheen komen en we durven daar niks aan te doen dat we ook steeds meer gezinnen op straat zullen zien staan.

Het uitzettingsbeleid dat dat beter moet daar ben ik het mee eens. Ik heb ook aangegeven dat wij pleiten voor een professionele uitzetorganisatie want ik vind inderdaad niet dat we de gemeentes daar zomaar mee in moeten zepen dus ik stel voor om de stelling te amenderen door hard te vervangen door consequent, als dat mag voorzitter?

Mevrouw Liesbeth Tuinman; ik denk dat men dat ook wil, dan is het helder geworden.

De heer Blok; de 50.000 is het totaal niet-westerse immigranten daarvan bestaat ongeveer de helft uit die huwelijksmigranten en ongeveer 20.000 uit asielzoekers die uiteindelijk mochten blijven.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; maar is het een probleem om niet-westers helemaal weg te laten?

De heer Blok; nou dan komt de immigratie op ruim 100.000 omdat er een ongeveer gelijk aantal westerse immigranten zijn, dat is trouwens ook een beetje de vraag op die opmerking die iemand maakte over de arbeidsmigratie, er is een aparte wet voor en in dat kader komen meer dan 20.000 mensen in Nederland dus het is geen probleem om arbeidsmigranten toe te laten maar dan moet je een beroep doen op een andere wet. Maar dit getal heeft alleen betrekking op niet-westers.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; dan denk ik dat we dat kunnen laten staan. Was nog even de opmerking, maar ik denk dat dat nu ook helder is, instroom, het verhaal.

Deze stelling vooraf laten gaan voor alle duidelijkheid over in feite het instroom verhaal zoals de heer Houteman dat aangegeven heeft, is dat een punt? Ik denk want ik kan mij wel iets voorstellen bij die discussie. en zo voel ik dat ook, dat daar even het lastige zit van wij moeten direct beginnen daar waar we wat kunnen doen want dat is wat je ook bedoeld.

Zullen wij in die zin, want de discussie is helder, de stelling aanpassen, dat we dus ook in feite in blokken doen, beginnen met instroom dan vervolgens dit verhaal en hard door consequent vervangen? dan breng ik dat in stemming.

De heer John Deighton, Buuren; mag ik nog iets zeggen, mag ik toch nog even de aandacht vragen om het uit te breiden met een goede uitwerking of een naleving van lokale overheden, dat vind ik toch belangrijk.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; ja, dat ben ik met u eens maar ik ben zelf lokaal bestuurder en daar was ik heel blij met de bijval hier, als een gezin zoveel jaar in je gemeente woont en wat dat betreft geïntegreerd is meneer kom maar eens met me praten, de ellende waar je dan voor komt te staan.

De heer John Deighton, Buuren; maar laten we casuïstiek, want ik ben het met u eens dat je heel vervelende gevallen hebt, en ik vind uw mening heel belangrijk maar we zijn hier met velen. Ik vind toch dat je casuïstiek niet mag leiden tot een algemene regel, ik denk dat onze doelstelling moet zijn dat de hele procedure verbetert en wanneer daar en fatsoenlijke VVD minister op komt zitten dan zal het zeker en wanneer die procedure dan ook beter en die hele periode dan ook korter is dan zullen we minder gevallen hebben maar we moeten ernaar streven dat de lokale overheden de centrale overheid in deze volgt.

Mevrouw Liesbeth Tuinman; maar dan denk ik dat het goed is, en die toevoeging is ook gedaan, dat je een aparte organisatie hebt voor het uitzetbeleid want dan komt dat niet in alle heftigheid bij mensen die daar dagelijks mee bezig zijn. Ik ga tot stemming over, ik ga echt tot stemming over, ik ben heel streng nu maar ik kijk ook naar de tijd, groen wie voor de aangepaste stelling is en tegen met rood, nou dan is dat ook helder deze stelling is aanvaard.

Voordat ik aan Bas Eenhoorn de microfoon teruggeef om deze partijraad te beëindigen, het was even in de bedoeling dat Gerrit Zalm een korte reactie

zou geven, dat doen wij niet Bas heb ik begrepen, u moet van mij niet verwachten dat ik een samenvatting geef van de hele discussie over, dat vind ik zelf ook altijd vervelend, maar helder is wel dat er over rechten en plichten heel nadrukkelijk vanmiddag gesproken is en een stuk duidelijkheid en dat benaderd vanuit ons liberaal gedachtegoed en ik hoop dat men dat in de campagne ook zo zal mee kunnen nemen in alle genuanceerdheid. Bas ik geef jou nu het geluid terug.

De heer Bas Eenhoorn; dank je wel Liesbeth, een paar opmerkingen nog tot slot. Alles wat gezegd is is opgenomen op basis daarvan zullen wij een publicatie verzorgen op internet, dat gaat heel snel gebeuren, en in de derde plaats zullen we de uitkomsten van deze partijraad meenemen in de campagne, dus met andere woorden gaan kijken hoe in het zeven puntenactieplan dat een rol kan spelen en in ieder geval onze uitingen verder tijdens de campagne in de komende tijd.

Ik zou ook willen zeggen dat ik denk dat het idee om op deze manier de partijraad te voeren in een discussie tussen partijraadsleden met duidelijke conclusies en duidelijke stemmingen en op deze wijze gestructureerd een hele goede manier is om zaken met elkaar te bespreken en tot conclusies te komen en dat is niet in de laatste plaats te danken aan degene die het hebben voorbereid, de mensen van het Thorbeckehuis maar vooral ook moet ik zeggen in de logistieke sfeer hoe dit gegaan is via Gijs Meijer is dat allemaal prima geregeld, een stemcommissie die keurig heeft gekeken hoe het allemaal ging, mag ik Lucas, Ina en Jeroen bedanken voor hun zorgvuldige werk. Degene die de stellingen hebben voorbereid, Paul Cliteur, vanaf het begin dat ik voorzitter werd werd die al voorgesteld als onze filosoof, ik vind het hartstikke goed Paul dat je hier zo actief bent geweest en als je dat nou wat vaker doet dan wordt je echt onze filosoof maar ik geloof wel in actieve zin, dat lijkt me het beste.

Ook hartelijk dank voor Patrick van Schie vanuit de Telderstichting als directeur steeds meedenkend, heel actief, één van de vernieuwingsvoorstellen waar we nu in de VVD mee bezig zijn is de activerende rol, als ik het zo mag zeggen, stimulerende rol die de Telderstichting gaat innemen dit is een voorbeeld ervan, fijn dat je hebt meegewerkt. En tot slot uiteraard ook Stef Blok vanuit de fractie maar vooral ook vanuit zijn eigen liberale overtuiging ook zijn stelling, hartelijk dank dat jullie met zijn drieën dat zo hebben voorbereid, fantastisch maar tot slot, uiteraard Liesbeth Tuinman. Ik denk dat het heel goed is dat er een voorzitter is die op deze wijze inventief, eerlijk, open, met vitaliteit en durf en wat nogal meer hé, goed zo, dank jullie wel, wel thuis en allemaal bedankt.